

TÜRKİYE HAVA SPORLARI FEDERASYONU
HAVA SPORLARINDA UÇUŞA ELVERİŞLİLİK TALİMATI

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Talimatın amacı; Türkiye Hava Sporları Federasyonuna bağlı spor dallarında (yamaç paraşütü, paramotor, yelkenkanat vb.) yürütülen faaliyetlerde uçuş emniyetinin sağlanmasına yönelik olarak pilotların uçuşa elverişliliklerinin değerlendirilmesine ve uçuş öncesinde alkol kullanımının önlenmesine, bu kapsamda uygulanacak kontrol yöntemlerine, görevli personelin yetki ve sorumluluklarına, kayıt ve raporlama esaslarına, uygulanacak tedbirlere ve diğer usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Talimat;

- a) Sporcu pilotlarını,
 - b) Tandem pilotlarını,
 - c) Türkiye Hava Sporları Federasyonu tarafından yetkilendirilen Uçuş Öncesi Kontrol Merkezlerini,
 - ç) Slot Hizmet Merkezlerini,
 - d) Türkiye Hava Sporları Federasyonu tarafından yetkilendirilen gerçek ve tüzel kişileri,
 - e) Turizm amaçlı sportif hava faaliyetlerinde görev alan diğer personeli,
 - f) Spor federasyonu tarafından düzenlenen veya onay verilen eğitim, organizasyon, yarışma, gösteri ve turizm amaçlı sportif hava faaliyetlerine katılan pilotları,
- kapsar.

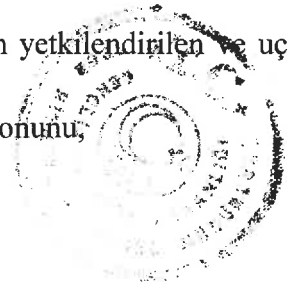
Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Talimat; 22/4/2022 tarihli ve 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanununa, 25/7/2024 tarihli ve 32612 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Spor Federasyonları Yönetmeliğine, 23/2/2011 tarihli ve 27855 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Turizm Amaçlı Sportif Faaliyetler Yönetmeliğine ve 13/5/2025 tarihli ve 32899 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Hava Sporları Federasyonu Ana Statüsüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Talimatta geçen;

- a) Alkol kontrolü: Pilotun uçuş öncesinde alkol etkisi altında bulunup bulunmadığının spor federasyonu tarafından belirlenen yöntemlerle tespit edilmesine yönelik kontrolü,
- b) Doğrulama testi: Tarama testinin doğrulanması amacıyla yetkili sağlık kuruluşu veya laboratuvarında yapılan analizleri,
- c) Kontrol görevlisi: Bu Talimat kapsamında spor federasyonu tarafından yetkilendirilen ve uçuşa elverişlilik değerlendirmesi ile alkol kontrollerini yürütmek üzere görevlendirilen kişiyi,
- ç) Slot Hizmet Merkezi (SHM): Spor federasyonu tarafından yetkilendirilen ve uçuş kartı ile slot yönetim sistemini işleten birimi,
- d) Spor federasyonu (THSF): Türkiye Hava Sporları Federasyonu,



e) Teknik Uygulama Esasları: Bu Talimatın uygulanmasına ilişkin spor federasyonu tarafından yayımlanan teknik düzenlemeleri,

f) Uçuş emniyeti: Sportif hava faaliyetlerinin pilot, yolcu, görevli personel ve üçüncü kişilerin can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde yürütülmesini,

g) Uçuş kartı: Uçuş Öncesi Kontrol Merkezi tarafından uçuşa elverişlilik değerlendirmesi olumlu sonuçlanan pilot adına Slot Hizmet Merkezi üzerinden oluşturulan elektronik uçuş iznini,

ğ) Uçuş Öncesi Kontrol Merkezi (UÖKM): Spor federasyonu tarafından yetkilendirilen ve uçuş öncesinde pilotların uçuşa elverişlilik değerlendirmelerini gerçekleştirerek uçuş onayı veren sistemi,

h) Uçuşa elverişlilik: Pilotun planlanan uçuşu güvenli şekilde gerçekleştirebilmesi için gerekli fiziksel, zihinsel, davranışsal ve teknik yeterliliğe sahip olmasını,

ı) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesi: Pilotun uçuş emniyetini etkileyebilecek bütün unsurlar yönünden Uçuş Öncesi Kontrol Merkezi tarafından yapılan değerlendirmeyi, ifade eder.

Temel ilkeler

MADDE 5- (1) Uçuş emniyeti, bu Talimat kapsamındaki bütün sportif ve turizm amaçlı sportif hava faaliyetlerinin temel unsurudur.

(2) Hiçbir sportif faaliyet, ticari faaliyet, organizasyon veya eğitim faaliyeti uçuş emniyetinin önüne geçirilemez.

(3) Pilotların uçuş öncesinde uçuşa elverişli olmaları zorunludur.

(4) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesi olumlu sonuçlanmadan pilot adına uçuş kartı oluşturulamaz ve uçuş gerçekleştirilemez.

(5) Pilotların kabul edilebilir değerlerin üzerinde alkol etkisi altında uçuş yapmalarına izin verilmez.

(6) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesi objektif, tarafsız, ölçülebilir ve kayıt altına alınabilir kriterler esas alınarak gerçekleştirilir.

(7) Bu Talimat kapsamında elde edilen kişisel verilerin işlenmesi, saklanması ve paylaşılmasında 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

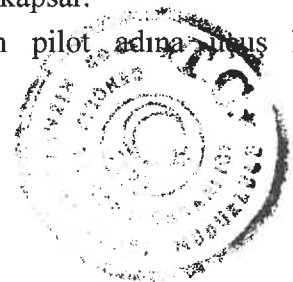
Uçuşa Elverişlilik

Uçuşa elverişlilik değerlendirmesi

MADDE 6- (1) Pilotların uçuşa elverişlilik değerlendirmesi, uçuş emniyetinin sağlanması amacıyla spor federasyonu tarafından yetkilendirilen Uçuş Öncesi Kontrol Merkezi tarafından her uçuş öncesinde gerçekleştirilir.

(2) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesi; pilotun planlanan uçuşu emniyetli şekilde gerçekleştirebilecek fiziksel, zihinsel, davranışsal ve teknik yeterliliğe sahip olup olmadığının belirlenmesine yönelik bütün kontrol ve değerlendirme işlemlerini kapsar.

(3) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesi tamamlanmadan pilot adına uçuş kartı düzenlenemez ve uçuş onayı verilemez.



(4) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesinin olumlu sonuçlanması, pilotun yalnızca değerlendirme tarihinde planlanan uçuş bakımından uçuş emniyeti yönünden uygun bulunduğunu ifade eder.

Değerlendirme kriterleri

MADDE 7-(1) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesinde aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

- a) Pilotun lisans ve yetki belgelerinin geçerliliği.
- b) Sağlık raporunun geçerliliği.
- c) Uçuş emniyetini etkileyebilecek sağlık durumları.
- ç) Pilotun fiziksel ve zihinsel durumu.
- d) Alkol kullanımı.
- e) Uçuş ekipmanının uygunluğu.
- f) Sigorta ve diğer zorunlu belgelerin uygunluğu.
- g) Spor federasyonu tarafından gelişen teknoloji, bilimsel veriler ve uçuş emniyetine ilişkin ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenen diğer uçuş emniyeti kriterleri.

(2) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesinde pilotun performansını etkileyebilecek tüm fiziksel, zihinsel ve davranışsal unsurlar birlikte değerlendirilir.

Pilotun yükümlülükleri

MADDE 8- (1) Pilot, uçuş öncesinde uçuşa elverişli durumda bulunmakla yükümlüdür.

(2) Pilot; uçuş emniyetini etkileyebilecek sağlık durumu, ilaç kullanımı, alkol kullanımı ile diğer önemli hususları eksiksiz ve doğru şekilde beyan etmekle yükümlüdür.

(3) Pilot, uçuş emniyetini olumsuz etkileyebilecek herhangi bir durumun ortaya çıkması halinde bunu derhal Uçuş Öncesi Kontrol Merkezine bildirmek zorundadır.

(4) Gerçeğe aykırı beyanda bulunulması halinde bu Talimat hükümleri ile spor federasyonunun disiplin mevzuatı uygulanır.

(5) Pilot, uçuşa elverişliliğini etkileyebilecek herhangi bir hususu gizleyemez.

Uçuşa elverişli sayılmama halleri

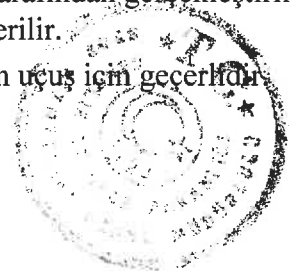
MADDE 9- (1) Aşağıdaki hallerden herhangi birinin bulunması durumunda pilot uçuşa elverişli kabul edilmez:

- a) Geçerli lisans veya yetki belgesinin bulunmaması.
- b) Geçerli sağlık raporunun bulunmaması.
- c) Alkol kontrolü sonucunda belirlenen limitin üzerinde alkolün tespit edilmesi.
- ç) Uçuş emniyetini olumsuz etkileyecek nitelikte sağlık sorununun bulunması.
- d) Uçuş emniyetini tehlikeye düşürecek fiziksel, zihinsel veya davranışsal yetersizliğin bulunması.
- e) Uçuş ekipmanının uçuşa uygun olmaması.
- f) Bu Talimatta veya spor federasyonunun diğer düzenlemelerinde öngörülen şartların sağlanmaması.

Uçuş onayı

MADDE 10- (1) Uçuş onayı, Uçuş Öncesi Kontrol Merkezi tarafından gerçekleştirilen uçuşa elverişlilik değerlendirmesinin olumlu sonuçlanması üzerine verilir.

(2) Uçuş onayı, yalnızca değerlendirme kapsamında belirlenen uçuş için geçerlidir.



(3) Uçuş onayının verilmiş olması, pilotun uçuş süresince uçuş emniyetini olumsuz etkileyebilecek herhangi bir durumun ortaya çıkması hâlinde uçuşun durdurulmasına engel teşkil etmez.

(4) Uçuş emniyetini tehlikeye düşürecek bir durum sonradan ortaya çıkması hâlinde Uçuş Öncesi Kontrol Merkezi tarafından verilen uçuş onayı geri alınabilir.

Kayıt altına alma

MADDE 11- (1) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesi sonucunda alınan kararlar elektronik ortamda kayıt altına alınır.

(2) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesine ilişkin kayıtlar, spor federasyonu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde muhafaza edilir.

(3) Bu Talimat kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler, yalnızca uçuş emniyetinin sağlanması, disiplin işlemlerinin yürütülmesi ve kanunen yetkili mercilerin talebi üzerine kullanılabilir.

(4) Kayıtların işlenmesi, saklanması ve paylaşılmasında 6698 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kontroller

Kontrol esasları

MADDE 12- (1) Bu Talimat kapsamında gerçekleştirilen alkol kontrolleri, münhasıran uçuş emniyetinin sağlanması ve uçuşa elverişliliğin değerlendirilmesi amacıyla yapılır.

Alkol kontrolü

MADDE 13- (1) Bu Talimat kapsamındaki bütün pilotlar, her uçuş öncesinde alkol kontrolüne tabi tutulur.

(2) Alkol kontrolü, spor federasyonu tarafından uygunluğu kabul edilen, periyodik kalibrasyonu yapılmış ve kullanıma hazır durumda bulunan alkol ölçüm cihazları kullanılarak gerçekleştirilir.

(3) Yapılan kontrol sonucunda spor federasyonu tarafından belirlenen limitin üzerinde alkol kullandığı tespit edilen pilot uçuşa elverişli kabul edilmez.

(4) Alkol limiti ile ölçüm usulü, kullanılacak cihazların teknik özellikleri ve değerlendirme kriterleri Teknik Uygulama Esaslarında belirlenir.

Doğrulama testi

MADDE 14- (1) Doğrulama testi, Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılmış sağlık kuruluşu veya laboratuvarlarda yaptırılır.

(2) Doğrulama testine ilişkin usul ve esaslar Teknik Uygulama Esaslarında belirlenir.

(3) Doğrulama testi sonucu, uçuşa elverişlilik değerlendirmesinde esas alınır.

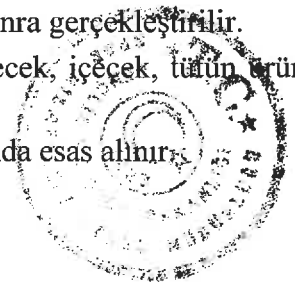
İkinci ölçüm

MADDE 15- (1) Pilot, alkol ölçüm sonucuna itiraz etmesi halinde ikinci ölçüm yapılmasını talep edebilir.

(2) İkinci ölçüm, ilk ölçümden itibaren en az on beş dakika sonra gerçekleştirilir.

(3) İkinci ölçüm yapılınca kadar pilotun herhangi bir yiyecek, içecek, tütün ürünü veya benzeri madde tüketmesine izin verilmez.

(4) İkinci ölçüm sonucu kesin olup, uçuşa elverişlilik hususunda esas alınır.



Kontrolün reddedilmesi

MADDE 16- (1) Pilot, bu Talimat kapsamında yapılacak alkol kontrolüne katılmakla yükümlüdür.

(2) Haklı ve geçerli bir neden olmaksızın kontrolü reddeden pilot hakkında uçuşa elverişlilik değerlendirmesi tamamlanmamış sayılır.

(3) Kontrolü reddeden pilot adına uçuş kartı düzenlenmez ve uçuş onayı verilmez.

Kayıt ve raporlama

MADDE 17- (1) Bu Talimat kapsamında gerçekleştirilen bütün kontroller kayıt altına alınır.

(2) Düzenlenen kayıtlar, spor federasyonu tarafından belirlenen süre boyunca muhafaza edilir.

(3) Kontrol sonuçları yalnızca uçuş emniyetinin sağlanması, disiplin işlemlerinin yürütülmesi ve kanunen yetkili mercilerin talebi halinde kullanılabilir.

(4) Kontrol sonuçlarının işlenmesi ve paylaşılmasında 6698 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(5) Kontrol kayıtlarının muhafaza süresi Teknik Uygulama Esaslarında belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tedbirler, Disiplin Hükümleri ve İtiraz

Uçuş onayının verilmemesi

MADDE 18- (1) Aşağıdaki hallerde pilot adına uçuş kartı düzenlenmez ve uçuş onayı verilmez:

- a) Uçuşa elverişlilik değerlendirmesinin olumsuz sonuçlanması.
- b) Ölçüm sonucunun belirlenen alkol limitinin üzerinde çıkması.
- c) Pilotun bu Talimat kapsamında yapılacak kontrolleri geçerli bir mazereti olmaksızın reddetmesi.
- ç) Bu Talimatta öngörülen diğer şartların sağlanmaması.

Geçici uçuş kısıtlaması

MADDE 19- (1) Bu Talimat kapsamında yapılan kontroller sonucunda uçuş emniyetini tehlikeye düşürecek nitelikte bir durumun tespit edilmesi halinde pilotun uçuş yapmasına, söz konusu durum ortadan kalkıncaya kadar izin verilmez.

(2) Bu madde kapsamında uygulanan kısıtlama, disiplin cezası niteliğinde olmayıp uçuş emniyetinin sağlanmasına yönelik bir tedbirdir.

(3) Geçici uçuş kısıtlaması, uçuş emniyetine ilişkin riskin ortadan kalkmasıyla kendiliğinden sona erer.

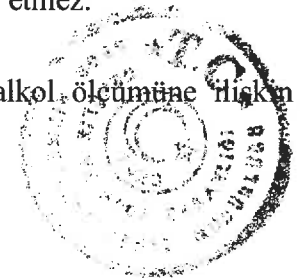
Disiplin işlemleri

MADDE 20- (1) Bu Talimat hükümlerine aykırı davranan pilotlar hakkında, fiilin niteliğine göre Türkiye Hava Sporları Federasyonu Disiplin Talimatı hükümleri uygulanabilir.

(2) Bu Talimat kapsamında uygulanan uçuş onayının verilmemesi veya geçici uçuş kısıtlaması tedbirleri, ayrıca disiplin işlemi tesis edilmesine engel teşkil etmez.

İtiraz

MADDE 21- (1) Pilotlar, bu Talimat kapsamında yapılan alkol ölçümüne ilişkin itirazlarını spor federasyonuna yazılı olarak yapabilir.



(2) Alkol ölçümüne ilişkin itirazlarda ikinci ölçüm sonucu esas alınır.

(3) İtiraz başvurusu, uygulanan tedbiri kendiliğinden durdurmaz.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 22- (1) Bu Talimat kapsamında uçuş emniyetini tehlikeye düşürebilecek nitelikte bir durumun tespit edilmesi hâlinde UÖKM, spor federasyonu ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi vermekle yükümlüdür.

(2) Kanunlarda suç olarak düzenlenen bir fiilin tespiti halinde ilgili mercilere bildirimde bulunulur.

Gizlilik

MADDE 23- (1) Bu Talimat kapsamında elde edilen bilgi, belge, test sonucu ve diğer kişisel veriler gizlidir. Bu bilgiler, yalnızca bu Talimatta belirtilen amaçlarla ve kanunen yetkili kişi ve mercilerle paylaşılabilir.

(2) Görev alan kişiler, görevleri nedeniyle öğrendikleri bilgi ve belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Teknik düzenlemeler

MADDE 24- (1) Bu Talimatın uygulanmasına ilişkin teknik hususlar, spor federasyonu tarafından yayımlanacak Teknik Uygulama Esasları ile belirlenir.

(2) Spor federasyonu; bilimsel gelişmeler, uluslararası uygulamalar ve uçuş emniyetine ilişkin ihtiyaçlar doğrultusunda Teknik Uygulama Esaslarını güncelleyebilir.

Talimatta hüküm bulunmayan haller

MADDE 25- (1) Bu Talimatta hüküm bulunmayan hâllerde mevzuata aykırı olmamak üzere spor federasyonu yönetim kurulu karar almaya yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 26- (1) Bu Talimat, Bakanlığın internet sitesinde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27- (1) Bu Talimat hükümlerini Türkiye Hava Sporları Federasyonu Başkanı yürütür.

EKLER:

EK-1 Alkol Kontrol Tutanağı

EK-2 Kontrolü Reddetme Tutanağı

EK-3 Doğrulama Testi Sevk Formu

EK-4 Uçuşa Elverişli Olmadığına İlişkin Karar Formu



EK-1: Alkol Kontrol Tutanağı

ALKOL KONTROL TUTANAĞI

A. Pilot Bilgileri

Adı Soyadı :
T.C. Kimlik No / Pasaport No :
Lisans No :
Pilot Türü ☐ Solo ☐ Tandem ☐

B. Uçuş Bilgileri

Uçuş Bölgesi:
Uçuş Tarihi:
Planlanan Uçuş Saati:

C. Alkol Kontrolü

Kontrol Saati

İlk Ölçüm _____ Promil
İkinci Ölçüm (Varsa) _____ Promil

D. Sonuç

☐ Uçuşa Elverişlidir
☐ Uçuşa Elverişli Değildir
Açıklama (Gerekliyorsa):

E. İmzalar

Kontrol Personeli

Adı Soyadı:
İmza:

Pilot

Adı Soyadı:
İmza:



EK-2: Kontrolü Reddetme Tutanağı

KONTROLÜ REDDETME TUTANAĞI

A. PİLOT BİLGİLERİ

Adı Soyadı:

T.C. Kimlik No / Pasaport No:

Lisans No:

B. UÇUŞ BİLGİLERİ

Uçuş Bölgesi:

Uçuş Tarihi:

Planlanan Uçuş Saati:

C. REDDEDİLEN KONTROL

☐ Alkol Kontrolü

☐ Doğrulama Testi

D. PİLOTUN BEYANI

.....

E. TESPİT

Pilot, yukarıda belirtilen kontrolü kendi iradesiyle reddetmiştir.

Kontrolün reddedilmesi nedeniyle **Hava Sporlarında Uçuşa Elverişlilik Talimatı** hükümleri doğrultusunda işlem tesis edilmiştir.

Kontrol Personeli

Adı Soyadı :

İmza :

Pilot

Adı Soyadı :

İmza :

Pilot imzadan kaçınmış ise;

☐ Pilot imzadan kaçınmıştır.



EK-3: Doğrulama Testi Sevk Formu

DOĞRULAMA TESTİNE SEVK FORMU

A. PİLOT BİLGİLERİ

Adı Soyadı:

T.C. Kimlik No / Pasaport No:

Lisans No:

B. UÇUŞ BİLGİLERİ

Uçuş Bölgesi:

Uçuş Tarihi:

Planlanan Uçuş Saati:

C. SEVK NEDENİ

☐ Alkol Ölçüm Sonucuna İtiraz

Açıklama:

.....

.....

D. SEVK BİLGİLERİ

Sevk Tarihi: / /

Sevk Saati:

Sevk Edilen Sağlık Kuruluşu / Laboratuvar:

.....

E. SONUÇ

☐ Pilot doğrulama testine sevk edilmiştir.

☐ Pilot doğrulama testine sevki kabul etmiştir.

☐ Pilot doğrulama testine sevki reddetmiştir.

☐ Doğrulama testi sonucu beklenecektir.

F. AÇIKLAMALAR

.....

.....

.....

Kontrol Personeli

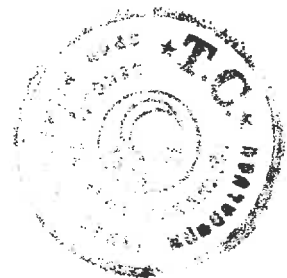
Adı Soyadı:

İmza:

Pilot

Adı Soyadı:

İmza:



EK-4: Uçuşa Elverişli Olmadığına İlişkin Karar Formu

UÇUŞA ELVERİŞLİ OLMADIĞINA İLİŞKİN KARAR FORMU

A. PİLOT BİLGİLERİ

Adı Soyadı:

T.C. Kimlik No / Pasaport No:

Lisans No:

B. UÇUŞ BİLGİLERİ

Uçuş Bölgesi:

Uçuş Tarihi: / /

Planlanan Uçuş Saati:

C. KARARIN DAYANAĞI

☐ Alkol kontrolü sonucunda spor federasyonu tarafından belirlenen limitin üzerinde ölçüm tespit edilmesi

☐ Kontrolün haklı bir neden olmaksızın reddedilmesi

☐ Uçuşa elverişlilik değerlendirmesinde uçuş emniyetini etkileyebilecek durumun tespit edilmesi

☐ Diğer

Açıklama:

.....
.....

D. KARAR

Yapılan değerlendirme sonucunda, **Hava Sporlarında Uçuşa Elverişlilik Talimatı** hükümleri uyarınca pilotun **planlanan uçuş bakımından uçuşa elverişli olmadığına** karar verilmiştir.

E. TEBLİĞ

Bu karar pilota aynı tarihte tebliğ edilmiştir.

☐ Tebellüğ etti.

☐ İmzadan imtina etti.

Kontrol Personeli

Adı Soyadı:

İmza:

Pilot

Adı Soyadı:

İmza:

